

REGULATORNI INDEKS SRBIJE

2014

OCENA KVALITETA POSLOVNOG OKRUŽENJA

KVALITET I JAVNOST PRIPREME PROPISA // PREDVIDIVOST REGULATORNOG OKRUŽENJA

AŽURNOST SPROVOĐENJA ZAKONA // REGULATORNO I PARAFISKALNO OPTEREĆENJE

// DOSTUPNOST INFORMACIJA

Sadržaj

UVOD: REGULATORNI INDEKS SRBIJE (RIS)	3
REZIME: OCENA KVALITETA POSLOVNOG OKRUŽENJA 2014	3
METODOLOGIJA	4
RIS: REGULATORNO OKRUŽENJE KROZ PRIZMU BROJEVA	6
Komponenta 1 – Kvalitet i temeljnost pripreme propisa	6
Komponenta 2 – Javnost pripreme propisa	7
Komponenta 3 – Predvidivost regulatornog okruženja	9
Komponenta 4 – Ažurnost sprovođenja zakona	10
Komponenta 5 – Regulatorno i parafiskalno opterećenje	11
Komponenta 6 – Dostupnost informacija	13
ISTRAŽIVANJE STAVOVA PRIVREDE: OCENA POSLOVNOG OKRUŽENJA	15
MEĐUNARODNI INDEKS KVALITETA POSLOVNOG OKRUŽENJA U SRBIJI	18
ANEKS 1: PREZENTACIJA	
Regulatorni indeks Srbije 2014	
ANEKS 2: PREZENTACIJA	
Stavovi privrede o regulatornom okruženju i svojoj ekonomiji	

Uvod: regulatorni indeks Srbije (RIS)

NALED je krajem 2012. godine uz podršku USAID-ovog Projekta za bolje uslove poslovanja kreirao prvi objektivni pokazatelj kvaliteta poslovnog okruženja u našoj zemlji – Regulatorni indeks Srbije (RIS).

RIS je kvantitativni, sumarni pokazatelj transparentnosti i kvaliteta zakonodavnog procesa, ažurnosti države u sprovođenju zakona, predvidivosti i konkurentnosti regulatornog okruženja. Indeks čini šest komponenti formiranih na osnovu 15 indikatora. Svaka komponenta opisuje jedan segment regulatornog

procesa – od pripreme propisa do njihove primene. Da bi se došlo do objektivne ocene različitih aspekata regulatornog okruženja, stručni tim NALED-a sprovodi monitoring rada Vlade i nadležnih institucija tokom čitave godine. Na osnovu prikupljenih podataka i analiza, po jedinstvenoj metodologiji¹ obračunava se Regulatorni indeks Srbije – RIS, koji pored statičke ocene daje uvid u dinamiku kvaliteta poslovnog okruženja i ukazuje na konkretne aspekte regulatornog procesa koje je neophodno unaprediti

Rezime: ocena kvaliteta poslovnog okruženja 2014.

Vrednost Regulatornog indeksa za 2014. godinu iznosi 41,8 od maksimalnih 100 poena što znači da kvalitet regulatornog okruženja u Srbiji dostiže 41,8% željenog standarda.

Iako ova vrednost pokazuje napredak u radu Vlade i nadležnih institucija za 10 poena odnosno nešto više od 30% u odnosu na prethodnu godinu (RIS2013 = 31.7), još uvek niska vrednost RIS-a govori u prilog činjenici da kvalitet propisa i način njihovog donošenja odnosno primene i dalje predstavlja kamen spoticanja za privrednike u Srbiji. Postojećoj privredi i novim investitorima neophodna je stabilna politika (bez naglih zaokreta u zakonskim rešenjima), veća pravna sigurnost (dosledna primena zakona), jeftinija i efikasnija administracija i transparentnija komunikacija sa državnom upravom. Prema rezultatima RIS-a za 2014. godinu, navedeni aspekti privrednog okruženja još uvek nisu dostigli zadovoljavajući nivo. Jedina komponenta koja dve godine za redom pokazuje

zadovoljavajuće rezultate jeste Dostupnost informacija, i to pre svega zahvaljujući sadržajima koji su dostupni na zvaničnim internet prezentacijama institucija. Međutim, čak i u okviru ove komponente jedan od indikatora je neopravdano nizak: tek nešto više od pola ministarstava (10 od 18) odgovorilo je na upit građanina u okviru istraživanja „tajni klijent“ koje je sproveo NALED.

Na osnovu analize RIS-a možemo zaključiti da su administrativni troškovi poslovanja i dalje izuzetno visoki, kao i da nedostaju kvalitetne analize zakona, u smislu očekivanih troškova i koristi od njihove primene, pre nego što se predloži njihovo usvajanje. Javne rasprave se organizuju tek za trećinu nacрта zakona i to bez jasno vidljivih efekata, dok se čak 2/3 zakona usvaja po hitnom postupku, bez ikakve javne rasprave i uzimanja u obzir stavova privrede, lokalnih samouprava i organizacija civilnog društva.

1) Metodologiju razvila izvršna Kancelarija NALED-a uz stručnu pomoć dr Branka Radulovića i podršku USAID Projekta za bolje uslove poslovanja

RIS – ocena po komponentama i indikatorima

BR	KOMPONENTA	INDIKATOR	2013.		2014.	
			Ocena	Ukupno	Ocena	Ukupno
1	Kvalitet i temeljnost pripreme propisa	Analiza efekata priložena uz propis	63.6	43.0	51.4	39.6
		Kvalitet analize efekata propisa	52.4		52.4	
		Kvantifikacija regulatornih efekata	12.9		15.0	
2	Javnost pripreme propisa	Zastupljenost javnih rasprava i konsultacija	36.3	30.5	72.3	49.4
		Dostupnost nacrtu zakona	-		63.8	
		Zastupljenost hitnog postupka	19.2		27.2	
3	Predvidivost regulatornog okruženja ²	Ispunjenost plana zakonodavnih aktivnosti	-	-	21.9	41.7
		Učestalost izmena i dopuna zakona	-		61.6	
//	Rešavanje regulatornih problema ³	Usvojene preporuke Sive knjige	20.4	18.4	-	-
		Usvojene preporuke SRP-a	16.7			
4	Ažurnost sprovođenja zakona	Usvajanje podzakonskih akata	18.2	10.3	22.0	12.6
		Kašnjenje podzakonskih akata	2.4		3.1	
5	Regulatorno i parafiskalno opterećenje	Administrativni troškovi	33.3	25.4	40.0	29.7
		Zastupljenost parafiskalnih nameta u ukupnim budžetskim prihodima	17.5		18.6	
6	Dostupnost informacija	Brzina odgovora na upit privrednog subjekta	11.1	62.6	55.5	77.7
		Dostupnost informacija od javnog značaja	76.7		77.7	
		Sadržaj web prezentacija	100.0		100.0	
REGULATORNI INDEKS SRBIJE - RIS				31.7		41.8

Kako bi proverio validnost RIS-a i izmerio puls privrede, NALED je u decembru 2013. sproveo istraživanje stavova privrede na uzorku od 250 preduzeća. Veliko podudaranje (Koeficijent korelacije iznosi 87,5) percepcije privrednika i Regulatornog indeksa koje je

uočeno analizom rezultata istraživanja, govori nam sa jedne strane da privreda ima realnu sliku o domaćem regulatornom okruženju, a sa druge – da je RIS validan pokazatelj kvaliteta poslovnog okruženja u Srbiji.

Metodologija

Prilikom kreiranja Regulatornog indeksa Srbije (RIS), NALED je rukovodio sledećim principima:

1. Sveobuhvatnost. Indeks treba da bude sveobuhvatan u meri u kojoj je to moguće, što znači da obuhvata različite aspekte i faze prilikom pripreme, donošenja i sprovođenja propisa.
2. Jednostavnost. Indeks treba da bude jednostavan za analizu i razumevanje. Sastoji se iz 6 komponenti kojima se pridaje ista važnost. Indeks može uzeti vrednost od 0 do 100 (što više to bolje).
3. Objektivnost. Indeks treba da bude zasnovan na objektivnoj, kvantitativnoj analizi stanja regulatornog okruženja u zemlji, a ne na percepcijama privrednika, eksperata i drugih javnosti. Svi indikatori korišćeni u formiranju komponenti RIS-a zasnovani su na proverljivim činjenicama.
4. Uporedivost. Indeks treba da omogućava internu uporedivost (između različitih komponenti RIS-a, između nadležnih institucija), eksternu uporedivost (sa drugim analizama i

istraživanjima) i uporedivost u vremenu (iz godine u godinu). Prilikom razvoja indeksa susreli smo se sa određenim ograničenjima. S obzirom da je reč o godišnjoj oceni, usled čestih promena u strukturi vlasti – nije moguće u potpunosti razgraničiti rad pojedinih ministarstava pre i nakon rekonstrukcije Vlade (u septembru 2013. godine izabrano je 11 novih ministara). Na primer, prethodna republička Vlada imala je jedinstveno Ministarstvo finansija i privrede dok je rekonstruisana Vlada imala dva odvojena ministarstva. Takođe, pojedina ministarstva nije moguće oceniti za svaki od posmatranih indikatora. Međutim, navedena ograničenja ne umanjuju kvalitet i korisnost analize poslovnog okruženja koju daje Regulatorni indeks Srbije – dobijeni rezultati mogu poslužiti kao polazna osnova Vladi Republike Srbije, stručnoj i ekspertskoj zajednici, za unapređenje regulatornog procesa i kvaliteta privrednog ambijenta u zemlji.

2) Komponenta je uvedena 2014.

3) Komponenta je postojala kao deo Indeksa 2013.

Indikatori Regulatornog indeksa Srbije

Regulatorni Indeks Srbije čini šest komponenti formiranih na osnovu 15 indikatora. Redosled komponenti prati logički sled regulatornog procesa od pripreme do primene propisa.

KOMPONENTA 1 - KVALITET I TEMELJNOST PRIPREME PROPISA

1. Analiza efekata priložena uz propis
2. Kvalitet analize efekata propisa
3. Kvantifikacija regulatornih efekata

KOMPONENTA 2 - JAVNOST PRIPREME PROPISA

4. Zastupljenost javnih rasprava i konsultacija
5. Dostupnost nacrtu zakona
6. Zastupljenost hitnog postupka

KOMPONENTA 3 - PREDVIDIVOST REGULATORNOG OKRUŽENJA

7. Ispunjenost plana zakonodavnih aktivnosti
8. Učestalost izmena i dopuna zakona

KOMPONENTA 4 - AŽURNOST SPROVOĐENJA ZAKONA

9. Usvajanje podzakonskih akata
10. Kašnjenje u usvajanju podzakonskih akata

KOMPONENTA 5 - REGULATORNO I PARAFISKALNO OPTEREĆENJE

11. Administrativni troškovi
12. Učešće parafiskalnih nameta u ukupnim budžetskim prihodima

KOMPONENTA 6 - DOSTUPNOST INFORMACIJA

13. Brzina odgovora na upit privrednog subjekta
14. Dostupnost informacija od javnog značaja
15. Sadržaj web prezentacija

U odnosu na prethodnu godinu došlo je do izmene jedne komponente. Naime iz liste je izostavljena komponenta „Rešavanje regulatornih problema“, koja je u svom sastavu obuhvatala 2 indikatora – Indikator usvojenih preporuka „Sive knjige“ i Indikator usvojenih preporuka SRP-a. Razlog

za izostavljanje ova dva indikatora je nedovoljna reprezentativnost, naročito kod ocene rada pojedinačnih ministarstava po pitanju regulatornog okruženja na šta su ukazivale pojedine institucije. Umesto ove komponente dodata je komponenta „Predvidivost regulatornog okruženja“.

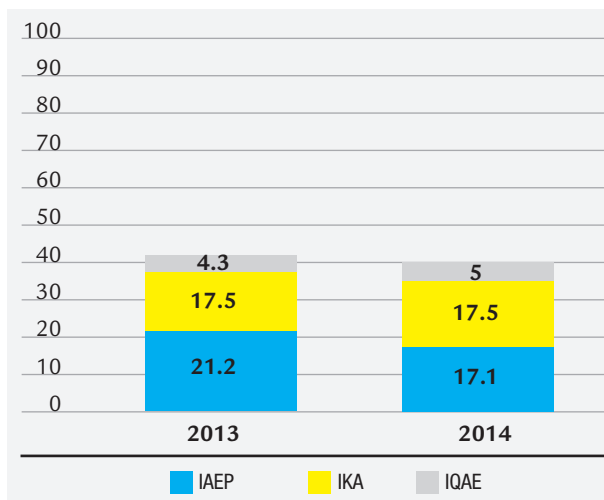
RIS: regulatorno okruženje kroz prizmu brojeva

KOMPONENTA 1 – KVALITET I TEMELJNOST PRIPREME PROPISA

KOMPONENTA 1 – KVALITET I TEMELJNOST PRIPREME PROPISA	Vrednost indikatora		Učešće u komponenti	
	2013	2014	2013	2014
Indikator analiza efekata propisa (IAEP)	63.6	51.4	21.2	17.1
Indikator kvaliteta analiza (IKA)	52.4	52.4	17.5	17.5
Indikator kvantifikacije regulatornih efekata (IQAE)	12.9	15.0	4.3	5.0

Analiza efekata propisa podrazumeva izradu propisa zasnovanu na jasnom definisanju problema i ciljeva, razmatranju posledica različitih regulatornih rešenja i njihovih potencijalnih efekata. U okolnostima u kojima je to moguće, detaljna analiza efekata podrazumeva i kvantifikovanje troškova i koristi. U meri u kojoj je analiza dosledno sprovedena i sam propis je po pravilu kvalitetniji. Drugim rečima, kvalitet same analize efekata propisa predstavlja dobru aproksimaciju kvaliteta i temeljnosti pripreme propisa.⁴

Komponenta kvaliteta pripreme propisa obuhvata tri indikatora. Prvi indikator je procenat nacrtu zakona čije obrazloženje formalno sadrži deo koji se odnosi na analizu efekata.⁵ Drugi indikator dobijen je na osnovu ocena Kancelarije za regulatornu reformu u pogledu pojedinačne analize efekata propisa (odnosi se na dokumenta koja priprema ministarstvo koje je nadležni obrađivač propisa). Ukoliko je navedeno da ne sadrži analizu – takvom zakonu dodeljena je vrednost 0. Ukoliko sadrži delimičnu analizu – dodeljena je vrednost 0.3, i ako je navedeno da sadrži analizu – dodeljena je vrednost 1.⁶ U velikom broju slučajeva, čak i kad formalno analiza postoji, kvalitet te analize je upitan. NALED je na osnovu „analize analiza“ utvrdio one kod kojih je izvršena kvantifikacija određenih veličina (troškova, koristi) i na osnovu takvih podataka formiran je i indikator koji opisuje kvalitet analiza. NALED je na osnovu analize zakona koji su usvojeni u skupštini utvrdio da je od 70 zakona koji su imali direktan ili posredan uticaj na privredu ili su po drugom osnovu trebali da budu predmet

analize efekata 36 zakona ispunilo formalni zahtev, tj. dostavljen je izveštaj o sprovedenoj analizi u okviru obrazloženja nacrtu zakona.⁷ Dobijeni indikator analiza efekata propisa iznosi IAEP=51.4. (IAEP za 2013 godinu bio je=63.6)

Drugi indikator – Indikator kvaliteta sadržaja analiza, dobili smo na osnovu podataka Kancelarije za regulatornu reformu. Sa presekom na dan 31. decembar 2013. godine, Kancelarija je dobila ukupno 85 nacrtu zakona na mišljenje o Analizi efekata propisa (u 2012. godini u kancelariju je stiglo 78 Nacrta

4) U praksi postoje i odstupanja, tako da vrlo kvalitetni propisi koji su temeljno pripremani nisu praćeni adekvatnim izveštajem o sprovedenoj analizi i obrnuto kvalitetna analiza često nije praćena adekvatnim rešenjima u zakonima. Ipak, reč je o izuzecima.

5) Nisu uzeti u obzir zakoni koji se odnose na potvrđivanje međunarodnih sporazuma čija obrazloženja ne treba da sadrže izveštaj o sprovedenoj analizi propisa.

6) U protekle dve godine došlo je do određenog povećanja izveštaja o sprovedenoj analizi koji su ocenjeni tako da delimično zadovoljavaju zahteve. U tom smislu ovaj indikator je značajno precenjen. Zbog toga smo umesto ocene 0.5 u slučaju kada postoji delimična analiza, dodelili manju vrednost. S obzirom da Kancelarija za regulatornu reformu treba da usvoji metodologiju kojom će se na znatno pouzdaniji način utvrđivati kvalitet podnete analize, u meri u kojoj novi sistem ocenjivanja bude zaživeo, biće moguće i znatno unaprediti način obračuna ove komponente.

7) Napominjemo da je reč o formalnom ispunjavanju obaveze. Na primer ako je reč o promeni samo jednog člana moguće je da nije bilo potrebe za analizom, ali je formalno bilo potrebno to i objasniti.

zakona na mišljanje). Od tog broja Kancelarija je ocenila da 24 nacrtu sadrže analizu, 30 sadrži delimičnu analizu, a da za 22 nacrtu nije bilo potrebno dostaviti analizu. Prema oceni Kancelarije samo 9 nacrtu nisu sadržali formalan izveštaj o sprovedenoj analizi. Možemo da ocenimo da je čest slučaj da se ne zahteva analiza iako je priroda promene regulatornog okvira takva da je analizu svakako trebala biti priložena. Obračunati indikator iznosi $I_{KA}=52.4$.⁸ (Zanimljivo da je potpuno istu vrednost indikator imao i u prethodnoj godini).

Treći indikator kvantifikacije regulatornih efekata dobijen je detaljnim uvidom u dostavljene analize efekata. Razmatran je broj analiza koji sadrže kvantifikaciju. Rezultati su ovde znatno lošiji, što ukazuje da se trenutno ipak više poštuje forma, dok se analize ne sprovode ili ako su i sprovedene, onda se njihovi rezultati ne prikazuju na adekvatan način. Od 63 nacrtu

Primer detaljno urađene kvantifikacije koji sadrži i finansijsku procenu uticaja na mala i srednja preduzeća je Analiza efekata popisa na Nacrt zakona o robnim berzama.

za koje je bilo potrebno pripremiti analizu, samo 6 analiza sadrži detaljne procene troškova i koristi, dok još 7 analiza sadrži kvantitativnu analizu⁹, tako da je dobijeni Indikator kvantifikacije regulatornih efekata $I_{QAE}=15.0$. I u ovom slučaju svaki indikator ima jednak ponder (0.33) te je zbirni Indikator koji opisuje kvalitet pripreme propisa $I_{KPP}=39.6$. (Vrednost ovog indikatora za 2013 godinu bio je $I_{KPP}=43.0$.)

U tabeli dajemo pregled indikatora kvaliteta pripreme propisa za ključna ministarstva u čijoj su nadležnosti propisi u oblasti privrede.

Indikatori kvaliteta pripreme propisa po ministarstvima

Naziv institucije	Indikator analiza efekata propisa	Indikator kvaliteta analiza efekata propisa	Indikator kvantifikacije regulatornih efekata
Ministarstvo finansija	62.5	44.7	10.5
Ministarstvo privrede	-	0	0
Ministarstvo građevinarstva i urbanizma	100	50.0	0
Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike	100	100	33.3
Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija	100	100	40.0
Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine	100	64.3	14.3

KOMPONENTA 2 – JAVNOST PRIPREME PROPISA

KOMPONENTA 2 – JAVNOST PRIPREME PROPISA	Vrednost indikatora		Učešće u komponenti	
	2013	2014	2013	2014
Indikator javnih rasprava i konsultacija (JR)	41.7	72.3	21.4	36.1
Indikator dostupnosti nacrtu zakona (IDNZ)	-	63.8	-	-
Indikator hitnosti postupka (IHP)	19.2	27.2	9.6	13.6

Jedan od ključnih elemenata kvalitetnog regulatornog okvira je i postojanje javnosti u toku izrade propisa. Javnost u pripremi i izradi propisa ostvaruje se pravovremenim pružanjem uvida u nacrtu zakona, javnim diskusijama i drugim načinima koje omogućavaju da zainteresovane strane uzmu aktivno učešće.

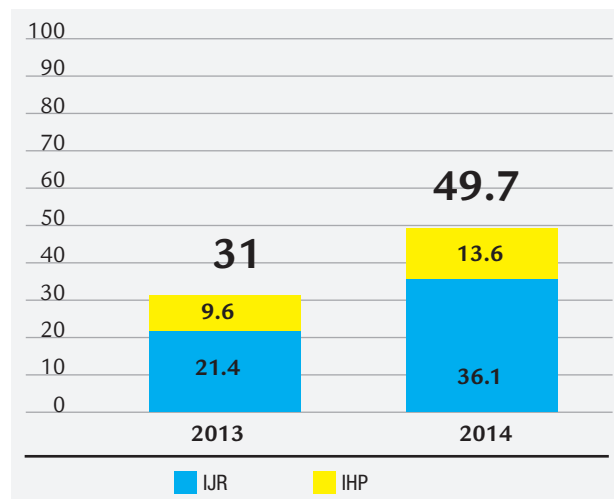
U Republici Srbiji propisima je utvrđeno da je javna rasprava u pripremi zakona obavezna ukoliko se tim zakonom bitno menja pravni režim u jednoj oblasti ili ako se uređuju pitanja koja posebno zanimaju javnost. Osim navedene obaveze pitanje javne rasprave nije bliže uređeno. Ipak, u nekim slučajevima, iako zvanično nema javne rasprave, ona se suštinski odvija na drugi način (okrugli stolovi, javni skupovi, prezentacije i sl).

Opšti zaključak je da ispunjenje ove zakonske obaveze nije ispraćeno na odgovarajući način.

Prvi indikator koji se odnosi na javnost u pripremi i donošenju propisa je indikator javnih rasprava i konsultacija. Prilikom obračuna ovog indikatora javio se problem načina tretiranja zakona kod kojih zvanično nije bilo javne rasprave, ali je ona suštinski bila održana. Dodatno, u slučaju veoma malih zakonskih intervencija nije bilo potrebno sprovesti javnu raspravu, tako da takve propise nismo uzeli u obzir. I pored toga javlja se problem subjektivne procene postojanja potrebe za održavanjem formalnih ili neformalnih javnih rasprava. Ovu dilemu otklonili smo tako što smo pretpostavili da su konsultacije

8) Nisu uzeti u obzir nacrtu za koje je ocenjeno da nije potrebna analiza.

9) U slučaju postojanja delimične kvantifikacije daje se vrednost 0.5. Tako da je obračunata vrednost jednaka $(6+0.5*7)/63=15.0$.

(formalne javne rasprave ili neformalne konsultacije) potrebne kod svih „novih zakona“, dok je kod „izmena i dopuna“ zakona to bilo potrebno učiniti u svakom drugom slučaju.

NALED je izvršio analizu usvojenih zakona i izmena i dopuna zakona iz 2013 godine. U prvom slučaju od 69 zakona u 28 slučajeva reč je o novom zakonu, dok je u 41 slučaju reč o izmenama i dopunama. Od 28 novih zakona u 20 slučajeva sprovedna je formalna ili neformalna javna rasprava. Od 41 izmena i dopuna zakona prema usvojenom kriterijumu u

Napominjemo da je velika promena učinjena sa izmenom Poslovnika Vlade od 10. aprila 2013. godine kojim je propisana obaveza objavljivanja izveštaja sa održanih javnih rasprava na sajtovima resornih ministarstava i portalu e-uprave.

polovini slučajeva trebalo je sprovesti javnu raspravu. To je učinjeno u 15 slučajeva. Dobijeni indikator iznosi IJR= $0.5(20/28) + 0.5(15/20.5) = 72.3$. (IJR za 2013=41.7).

Od septembra 2012. godine NALED je počeo da vodi evidenciju o objavljivanju nacrti i predloga zakona i vremenu od objavljivanja nacrti do usvajanja. Od ukupno 70 zakona¹⁰ i izmena i dopuna zakona koliko je doneto u 2013. godini (koje je NALED označio kao bitne i one koji utiču na poslovno okruženje), prikupljeni su podaci da je 44 nacrti i predloga zakona objavljeno na sajtovima resornih ministarstava. Na osnovu ovih podataka namera NALED-a je da formira indeks dostupnosti nacrti zakona. S obzirom na veoma ograničen period za 2012. godinu ovaj indikator nije bio obračunat. Kako imamo sve podatke potrebne za 2013 godinu vrednost ovog indikatora dobijamo prostim stavljanjem u odnos broja objavljenih nacrti i predloga propisa i ukupnog broja praćenih propisa. Indeks dostupnosti nacrti i predloga zakona iznosi IDNZ=63.8. Ipak kako bi mogli potpuno da uporedimo 2012. i 2013. godinu indikator nije uključen u vrednost regulatornog indeksa. To će biti učinjeno naredne godine kada će vrednost ove komponente obuhvatiti sva tri indikatora.

Javnost u pripremi i donošenju propisa bitno je narušena u slučaju hitnog postupka. Stoga treći indikator prikazuje učešće hitnog postupka u ukupnom broju usvojenih zakona i predloga koji se nalaze u skupštinskoj proceduri. Od 70 zakona koji utiču na poslovno okruženje, čak u 51-om slučaju primenjen je hitan postupak. Indikator dobijamo tako što se od 100 oduzme procenat korišćenja hitnog postupka (veće učešće hitnih postupaka smanjuje vrednost indeksa). Dobijeni indikator korišćenja hitnog postupka IHP2014= $100 - 72.8 = 27.2$. (IHP za 2013 =19.2) Na osnovu tri dobijena indikatora Indeks javnosti prilikom pripreme i donošenja propisa iznosi 43.4 (u prethodnoj godini vrednost je bila 30.5.)

Indikatori javnosti pripreme propisa po ministarstvima

Naziv institucije	Indikator javnih rasprava	Indikator dostupnosti Nacrta zakona	Indikator hitnosti postupka
Ministarstvo finansija	56.5	59.2	14.8
Ministarstvo privrede	-	-	-
Ministarstvo građevinarstva i urbanizma	100	100	33.3
Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike	-	25.0	20.0
Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija	100	100	100.0
Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine	100	100	50.0

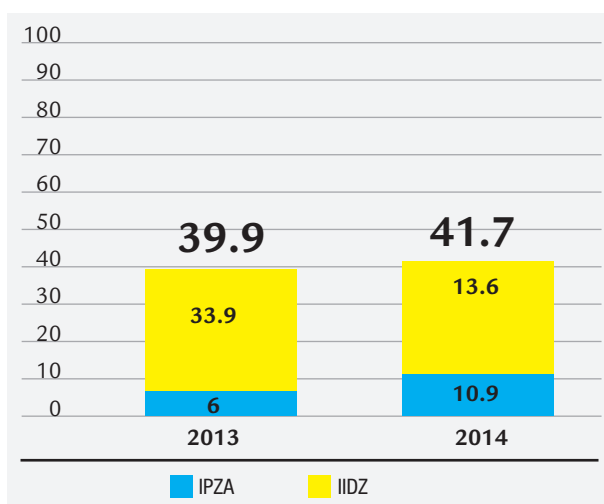
10) Prilikom izračunavanja ovog indikatora ukupno smo uzeli u obzir 69 donetih zakon. U obzir nije uzet predlog zakona u nadležnosti Ministarstva odbrane za koji smo smatrali da nije potrebno da bude objavljen.

KOMPONENTA 3 – PREDVIDIVOST REGULATORNOG OKRUŽENJA

KOMPONENTA 3 – PREDVIDIVOST REGULATORNOG OKRUŽENJA	Vrednost indikatora		Učešće u komponenti	
	2013	2014	2013	2014
Indikator ispunjenosti plana zakonodavnih aktivnosti (IPZA)	12.1	21.9	6.0	10.9
Indikator učestalosti izmena i dopuna zakona (IIDZ)	67.8	61.6	33.9	30.8

Ovo je nova komponenta i sastoji se od dva indikatora. Prvi indikator je ispunjenost plana zakonodavnih aktivnosti. Cilj nam je da ocenimo u kojoj meri je vlada ispunila plan zakonodavnih aktivnosti koji je pred sebe postavila i koji je bio dostupan javnosti na početku 2013. godine. Planom je predviđeno da se tokom 2013. godine donese ukupno 155 zakona, uz napomenu da u ovu vrednost ulaze i izmene i dopune postojećih zakona. Za svaki propis (zakon ili izmenu i dopunu zakona) koji je planiran i donet u 2013. godini indikator je 100, a u suprotnom vrednost indikatora je 0. S obzirom na to što je u 2013. godini doneto 34 od planiranih 155 zakona i izmena i dopuna zakona, vrednost Indikатора ispunjenosti plana zakonodavnih aktivnosti je IPZA=21.9.

Drugi indikator u Komponenti 3 je Indikator učestalosti izmena i dopuna zakona. Predvidljivost uslova poslovanja se svakako ogleda i kroz učestalost izmena i dopuna zakona, kao i donošenju novih zakona koji bitno menjaju „pravila igre“ i okvir poslovanja za privredu. Za potrebe analize i dobijanja ocene, za ovaj indikator za svako od 6 ministarstava koja su u fokusu NALED-a, identifikovali smo 5 zakona, koji su po našem mišljenju dovoljan uzorak za stvaranje opšte slike o tome koliko se često propisi menjaju. Za ocenu ovog indikatora, pretpostavili smo da je na srednji rok od 5 godina prihvatljiv broj izmena i dopuna zakona maksimalno 2 i u tom slučaju indikator je 100. Za zakone koji su menjani 3 puta indikator je 66.6, dok

je za izmene i dopune zakona od 4 puta indikator 33.3. Svi propisi menjani 5 i više puta ocenjeni su sa 0 i pokazuju da u toj oblasti ne postoji kontinuitet i doslednost u primeni propisa, pa su tako generatori turbulentnog okruženja i nestabilne poslovne klime. Navedenih 30 zakona su menjani 98 puta pa je ukupna vrednost indikatora koja se dobija analizom svakog pojedinačnog zakona IIDZ=61.6. Ukupna vrednost Indikатора predvidivosti regulatornog okruženja Ipr=41.7.

Indikatori predvidivosti regulatornog okruženja po ministarstvima

Naziv institucije	Ispunjenost plana zakonodavnih aktivnosti	Učestalost izmena i dopuna zakona
Ministarstvo finansija	33.3	26.6
Ministarstvo privrede	0	-
Ministarstvo građevinarstva i urbanizma	25.0	60.0
Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike	7.7	80.0
Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija	45.5	86.6
Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine	14.3	66.6

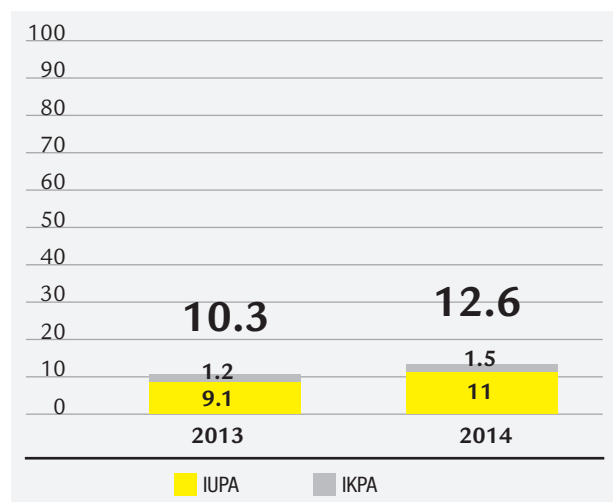
KOMPONENTA 4 – AŽURNOST SPROVOĐENJA ZAKONA

KOMPONENTA 4 – AŽURNOST SPROVOĐENJA ZAKONA	Vrednost indikatora		Učešće u komponenti	
	2013	2014	2013	2014
Indikator usvojenih podzakonskih akata (IUPA)	18.2	22.0	9.1	11.0
Indikator kašnjenja podzakonskih akata (IKPA)	2.4	3.1	1.2	1.5

Da bi se zakon mogao sprovesti potrebno je doneti podzakonske akte. U praksi se podzakonski akti ne donose u propisanim rokovima, tako da se novi zakoni u praksi ne mogu primeniti. S obzirom da istovremeno stari zakoni prestaju da važe, pravna nesigurnost koju takva situacija stvara ima značajne ekonomske posledice.

Od 2011. godine NALED kroz Barometar podzakonskih akata prati u kojoj meri se sprovođenje zakona omogućava pravovremenim usvajanjem podzakonskih akata. Za potrebe Regulatornog Indeksa Srbije u 2012. godini proširena je analiza sa 19 na 27, a u 2013 godini na ukupno 30 zakona. Zakoni su doneti u protekle četiri godine i predviđaju donošenje podzakonskih akata. Uzeti su u obzir pre svega, zakoni koji imaju najveći uticaj na poslovno okruženje. Takođe, da bi bila obuhvaćena sva ministarstva koja su predmet analize uključena su bar dva propisa koja su u nadležnosti tih ministarstava. Ovaj indikator može biti poboljšan većim obuhvatom, odnosno povećanjem broja zakona koji su predmet analize.¹¹

Na osnovu detaljne analize zakonskih odredbi formirana je lista

Prosečno kašnjenje usvojenih propisa iznosilo je 321 dan ili skoro 11 meseci. Prosečno kašnjenje usvojenih propisa kojima je prethodno istekao predviđeni rok za usvajanje je 373 dana.

od 420 podzakonskih propisa (uredbi, pravilnika, odluka) koje je bilo (ili je još uvek) neophodno doneti kako bi se obezbedilo sprovođenje zakona, izbegla arbitrarnost u primeni i sprečila korupcije. Taj broj je smanjen za sve propise (ukupno 236) koji su doneti do početka 2013. godine, tako da je preostalo 184 podzakonskih akata koje je bilo moguće doneti tokom ove godine.

Komponentu ažurnosti sprovođenja zakona čine dva indikatora. Prvi je jednostavan procenat dobijen kao odnos usvojenih i predviđenih podzakonskih opštih akata, a drugi je kašnjenje u odnosu na predviđeni rok. Tokom 2013. godine samo 5 akata je doneto pre roka, 31 akt je donet posle isteka roka, kod 21 akata rok još uvek nije istekao, a za 2 akta nije bio preciziran rok za njihovo donošenje. To znači da indikator usvojenih podzakonskih akata (IUPA), dobijen kao odnos usvojenih (36) i predviđenih podzakonskih opštih akata, bez akata kojima rok još uvek nije istekao (163) iznosi IUPA=22.0. U prethodnoj godini vrednost ovog indikatora bila je IUPA=18.2.

Prilikom izračunavanja drugog indikatora - indikator kašnjenja podzakonskih akata, morali smo da vodimo računa o predviđenim rokovima. Naime, kašnjenje od 30 dana nije isto ako je zakon predvideo rok od 3 meseca ili rok od jedne godine za donošenje podzakonskih akata. Ako bi se indikator zasnivao samo na tome da li je propis donet u zakonom predviđenom roku, svi bi imali podsticaj da koriste nerealan duge rokove kako bi uvek ispunili vremenski rok predviđen zakonom. Za svaki propis donet u roku indikator iznosi 100. Za svako kašnjenje u primerenom roku takođe je dat izvestan broj poena, pri čemu je maksimalna vrednost indikatora iznosila 50 u slučaju roka od tri meseca i 30 u slučaju 6 meseci.

Na primer, ako je bio predviđen rok od 3 meseca, a propis bio donet sa zakašnjenjem od 30 dana, indikator je obračunat kao 2/3 od 50, tj. 33.3. Nažalost kašnjenja su kao i prethodne godine bila tolika, da

Rok od 3 meseca	Kašnjenje do 3 meseca	Kašnjenje preko 3 meseca
100	od 50 do 1	0
Rok od 6 meseca	Kašnjenje do 3 meseca	Kašnjenje preko 3 meseca
100	od 30 do 1	0

¹¹ Naravno, postoje i drugi problemi sa sprovođenjem zakona, posebno ukoliko se podzakonskim aktom menja suština zakona. Ipak, merenje koje bi pokušalo da odredi u kojoj meri dolazi do takvog odstupanja neizbežno bi bilo subjektivne prirode i bilo bi ga veoma teško sprovesti.

i ovo „gledanje kroz prste“, odnosno davanje pozitivne vrednosti indikatorima u slučaju malog kašnjenja nije moglo da uveća dobijeni rezultat.¹² Odgovarajućim ponderisanjem za svaki od 184 propisa dobijeni indeks iznosi poraznih IKPA=3.1. (Vrednost indeksa skoro da se nije pomerila sa poraznih IKPA2013=2.4).

Pošto se i jednom i drugom indikatoru pridaje isti značaj, prosečna ocena za drugu komponentu iznosi IPA= 12.6. S obzirom

da je prosečno kašnjenje preko 200 dana, veoma niska vrednost indikatora ne iznenađuje. Kašnjenje takođe ukazuje da će jedan od najvećih izazova u radu nove vlade biti značajno ubrzavanje tempa donošenja podzakonskih akata.

U tabeli dajemo rezultate i za pojedina ministarstva za koje je bilo moguće obračunati indikatore¹³. Rezultati ne sadrže podzakonske akte koje donose drugi organi (npr. agencije).

Naziv institucije	Indikator usvojenih podzakonskih akata	Indikator kašnjenja podzakonskih akata
Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine	31.8	7.1
Ministarstvo finansija	30.0	18.8
Ministarstvo građevinarstva i urbanizma	7.1	0
Ministarstvo privrede	-	-
Ministarstvo pravde i državne uprave	-	-
Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija	15.4	0

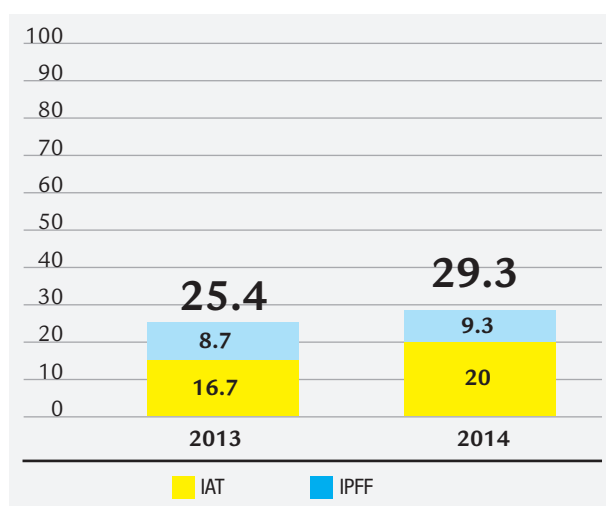
KOMPONENTA 5 – REGULATORNO I PARAFISKALNO OPTEREĆENJE

KOMPONENTA 5 – REGULATORNO I PARAFISKALNO OPTEREĆENJE	Vrednost indikatora		Učešće u komponenti	
	2013	2014	2013	2014
Indikator administrativnih troškova (IAT)	33.3	40.0	16.7	20.0
Indikator učešća parafiskalnih nameta u u ukupnim budžetskim prihodima (IPN)	17.5	18.5	8.7	9.3

Jedan od najčešće navodjenih ciljeva u poslednjih nekoliko godina u Srbiji je bilo i pojednostavljanje svakodnevnog poslovanja. To se pre svega odnosi na administrativne troškove i visinu neporeskih nameta koje privreda plaća.

Prvi indikator zasniva se na sveobuhvatnom merenju administrativnih troškova u Republici Srbiji, odnosno studiji USAID BEP-a. Na osnovu obračuna administrativnih troškova preko 200 najznačajnijih administrativnih procedura korišćenjem metoda standardnog troška, utvrđeno je da administrativni troškovi u Srbiji iznose između 3.6-4.0% BDP-a. Reč je o troškovima nastalim usled nametanja određenih obaveza, pri čemu ti troškovi nisu samo troškovi nastali angažovanjem trećih lica, već i troškovi gubitka vremena zaposlenih, i drugi troškovi nastali kako bi se odgovorilo na specifični administrativni zahtev. Na osnovu merenja u drugim zemljama uzimamo da se procenat administrativnih troškova kreće u intervalu od 2% do 5% BDP-a. Tako da je za 3.8% kao srednju vrednost pomenutog intervala procene indikator administrativnih troškova za Srbiju iznosi IAT=40.0.¹⁴ (za prethodnu godinu IAT =33.3).

Drugi indikator baziran je na NALED-ovom istraživanju

parafiskalnih nameta. Indikator se formira na osnovu učešća 20 najvećih parafiskalnih obaveza u 2013. godini u odnosu na BDP. Prema NALED-ovoj studiji i registru neporeskih i parafiskalnih formi u Republici Srbiji, a na osnovu podataka

12) Kako bi demotivisali davanje preterano dugačkih rokova, npr. u slučaju kada je rok iznosio preko jedne godine, maksimalna vrednost indeksa čak i u slučaju da je propis usvojen u roku ne bi bila 100. Ipak, potrebe za ovakvim vidom korekcije nije bilo, jer su svi akti predviđeni u navedenim rokovima kasnili.

13) Zbog rekonstrukcije Vlade u septembru mesecu, kada su se od Ministarstva finansija i privrede formirana dva nezavisna ministarstva, nismo dali pojedinačan pregled za ovaj indikator, kao ni za Ministarstvo pravde zbog nedovoljno velikog uzorka, tj. malog broja akata koje je bilo moguće doneti za zakone iz baze Barometar propisa.

14) Maksimalna ocena je 100 u slučaju da je administrativni trošak na nivou od 2% i 0 ako je jednak 5 i više procenata. S obzirom da je procenat za Srbiju 3.8%, jednostavno je zaključiti da indikator iznosi 40.0.

dobijenih od Uprave za trezor, ukupan iznos za 20 najvećih neporeskih obaveza iznosio je 76.5 milijardi dinara¹⁵ (u 2012. godini država je po osnovu 20 najizdašnjih nameta prihodovala ukupno 68,3 milijarde dinara).

U odnosu na BDP izražen u tekućim cenama za 2013. godinu, učešće parafiskalnih nameta iznosi 2.13%. U slučaju ovog

indikatora postojao je problem uporedivosti, odnosno nekog repera na osnovu kog bi se ustanovilo primereno učešće parafiskalnih obaveza. Opredelili smo se za raspon od 0.5 do 2.5% BDP-a, tako da učešće do 0.5% BDP-a daje vrednost indikatoru od 100, a vrednost od 2.5% i više daje vrednost 0. Za učešće od 2.13% BDP-a Indikator parafiskalnog opterećenja iznosi IPF=18.5.

20 NAJVEĆIH PARAFISKALNIH NAMETA U 2013. GODINI

Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta	15,976,768
Republičke sudske takse	10,155,432
Naknada za uređivanje građevinskog zemljišta	7,862,848
Republičke administrativne takse	6,061,200
Naknada za korišćenje podataka premera, katastra nepokretnosti i vodova i za razgledanje katastra nepokretnosti, kao i za usluge koje pruža Republički geodetski zavod	4,134,284
Komunalna taksa za isticanje firme na poslovnom prostoru	3,716,937
Naknada za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa	3,426,170
Naknada za korišćenje voda	2,917,235
Naknada od emisije SO ₂ , NO ₂ , praskastih materija i odložen otpad	2,916,574
Komunalna taksa za držanje motornih, drumskih i priključnih vozila, osim poljoprivrednih vozila i mašina	2,683,664
Posebna naknada za zaštitu i unapredjene životne sredine	2,676,057
Posebna taksa za registraciju određenih motornih vozila, traktore i priključna vozila	2,472,124
Naknada za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada	2,242,074
Sredstva na ime učešća u finansiranju zarada osoba sa invaliditetom zaposlenih u preduzeću za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom ili socijalnom preduzeću ili organizaciji	2,217,190
Naknada za priredjivanje klasičnih igara na sreću	1,684,563
Naknada za ispuštenu vodu	1,272,855
Naknada za priredjivanje posebnih igara na sreću-kladjenje	1,142,900
Naknada za priredjivanje posebnih igara na sreću na automatima	1,018,982
Naknada za odvodnjavanje od pravnih lica	999,799
Samodoprinos prema zaradama zaposlenih i po osnovu penzija	923,420

Na osnovu obračuna dva indikatora dobijena vrednost indeksa regulatornog i parafiskalnog opterećenja iznosi IRPO =29.7.

15) Postoje značajna ograničenja ovako iskazanog indikatora, ali je time omogućena relativno laka provera na osnovu podataka Trezora. Sveobuhvatniji način merenja zahtevao bi da se svake godine radi veoma detaljna studija, što je zbog niza ograničenja isuviše ambiciozan poduhvat.

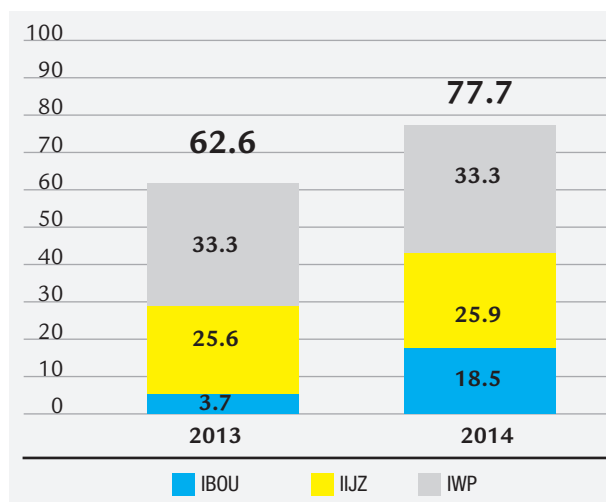
KOMPONENTA 6 – DOSTUPNOST INFORMACIJA

KOMPONENTA 6 – DOSTUPNOST INFORMACIJA	Vrednost indikatora		Učešće u komponenti	
	2013	2014	2013	2014
Indikator brzine odgovora na upit privrednog subjekta (IBOUP)	11.1	55.5	3.7	18.5
Indikator dostupnosti informacija od javnog značaja (IIJZ)	76.7	77.7	25.6	25.9
Indikator web prezentacija (IWP)	100.0	100.0	8.7	9.7

Privrednim subjektima treba pružiti informacije u vezi primene propisa kako bi mogli normalno da obavljaju privrednu aktivnost. Dostupnost informacija analizirali smo pomoću tri indikatora. Prvi indikator je indikator brzine odgovora na upit privrednog subjekta. Ministarstvima je poslat e-mail u kom smo postavili pitanje u vezi osobe kojoj se može postaviti upit za davanje „mišljenja“ na zakon koji je u njihovoj nadležnosti. Pitanje je postavljeno tako da svako može jednostavno da odgovori na njega. Reč je o uobičajenoj tehnici poznatoj pod nazivom „mystery shopper“, koja se koristi od strane kompanija koja se bave istraživanjem tržišta, ali i organizacija koje kontrolišu rad javne uprave. Od 18 ministarstava, odgovor je dobijen od 10, tako da je vrednost indikatora IBOU=55.5.

Svim ministarstvima obratili smo se sa sličnim zahtevom, ali je ovoga puta poslat zahtev za pristup informacijama od javnog značaja za potrebe ocene indikatora rada Vlade Republike Srbije. Od ministarstava smo tražili da nam dostave spisak svih zakona i izmena i dopuna zakona koji su doneti u 2013. godini, a koji su u nadležnosti tog ministarstva, kao i plan zakonodavnih aktivnosti ministarstava za 2014. Godinu. Od 18 ministarstava kojima je poslat zahtev dobijen je odgovor od 14. Obračunati indikator informacija od javnog značaja iznosi IIJZ= 77.7.

Treći indikator formiran je na osnovu uvida u web prezentacije ministarstava. Za svako ministarstvo NALED je kontrolisao

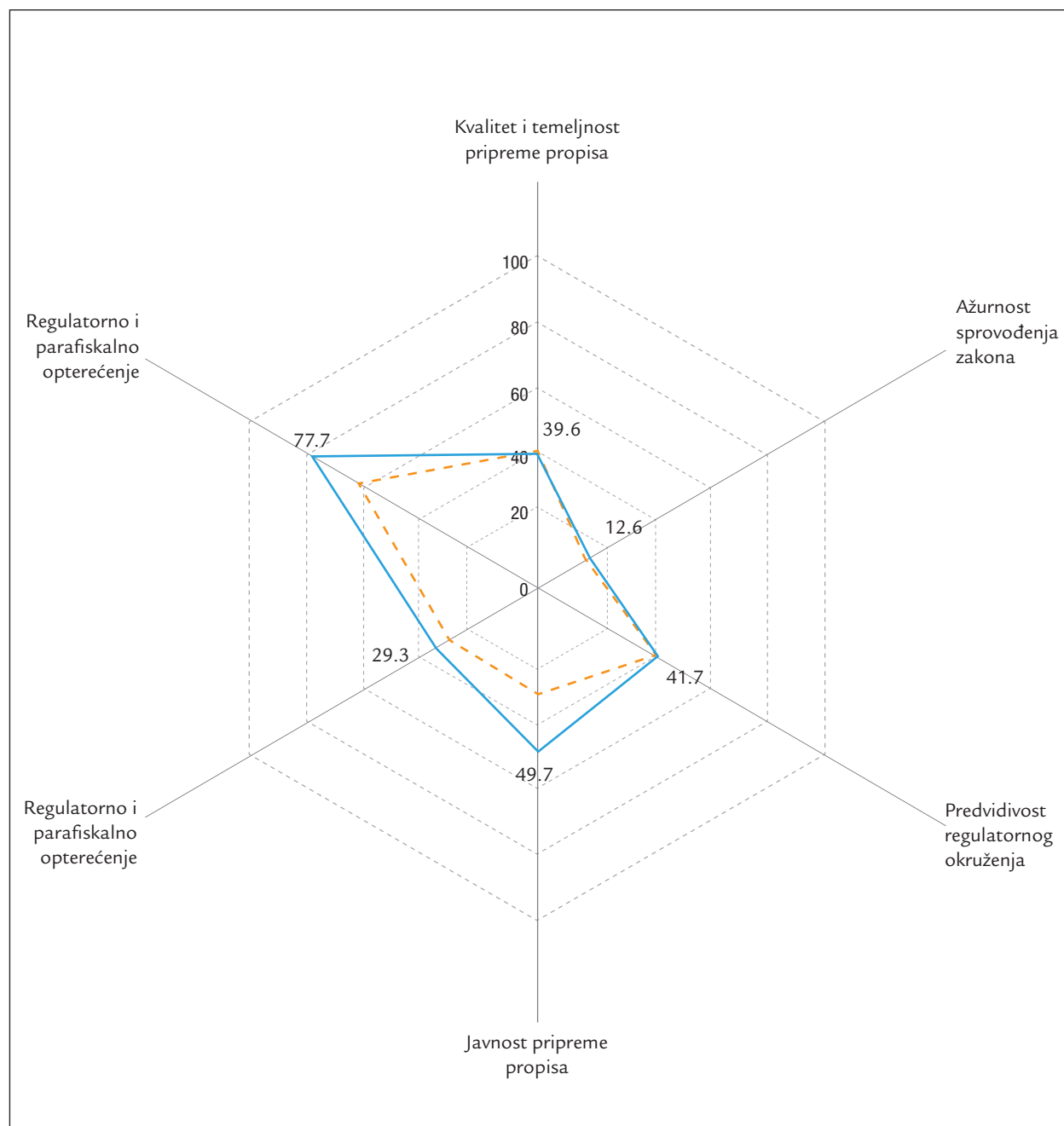

da li prezentacija sadrži propise koji se mogu preuzeti, da li je dat informator i da li je dat kontakt. Analizirane su web prezentacije svih 18 ministarstava. Sva ministarstva su ispunila u potpunosti sva tri navedena kriterijuma, tako da je indikator web prezentacija IWP=100. Ipak, treba naglasiti da je preglednost nekih prezentacija moguće znatno poboljšati. Na osnovu obračuna tri indikatora (svaki ima podjednak značaj i dodeljen mu je ponder od 1/3) dobijena vrednost indeksa dostupnosti informacija iznosi IDI=77.7. (IDI za 2013 je bio=62.2)

Indikator dostupnosti informacija po ministarstvima

Naziv institucije	Indikator brzine odgovora na upit privrednog subjekta	Indikator informacija od javnog značaja	Indikator web prezentacija	Indikator dostupnosti informacija sumarno
Ministarstvo finansija	100	100	100	100
Ministarstvo privrede	0	100	100	66.6
Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike	100	0	100	66.6
Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine	100	100	100	100
Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija	0	100	100	66.6
Ministarstvo građevinarstva i urbanizma	0	100	100	33.3

Regulatorni Indeks Srbije za 2014. godinu ocene po komponentama

Regulatorni Indeks Srbije za 2014. godinu dobijen kao prosečna vrednost obračunatih komponenti iznosi 41,8

Istraživanje stavova privrede: ocena poslovnog okruženja

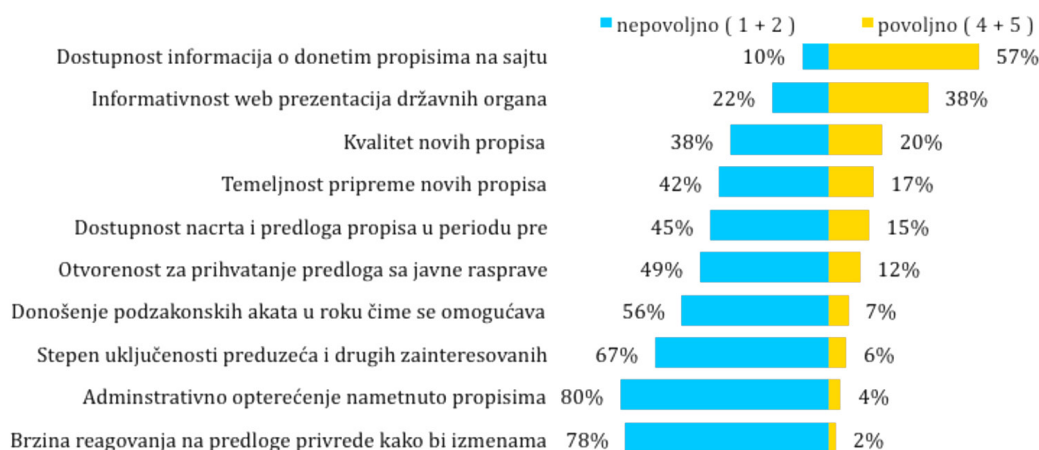
Kako bi analizirao percepciju privrednih subjekata o kvalitetu regulatornog okruženja NALED je u saradnji sa IPSOS Stratedžik marketingom sproveo istraživanje preduzeća na teritoriji Srbije u periodu od 15. do 30. decembra 2013. godine na uzorku od 251 preduzeća. Okvir uzorka činila je baza preduzeća evidentiranih u Agenciji za privredne registre u Srbiji, koja su podnela godišnje završne račune za 2010. fiskalnu godinu. Reč je o tzv. kvotnom i stratifikovanom tipu uzorka čija struktura odgovara strukturi domena preduzeća registrovanih u Agenciji za privredne registre Republike Srbije, dok je stratifikacija izvršena na osnovu geografskih regiona, ekonomske aktivnosti i veličine preduzeća. Istraživanje se sprovodilo telefonskom anketom (CATI) i trajalo je u proseku oko 20 minuta po ispitaniku.

Pitanja su formulisana tako da omogućavaju poređenje i na

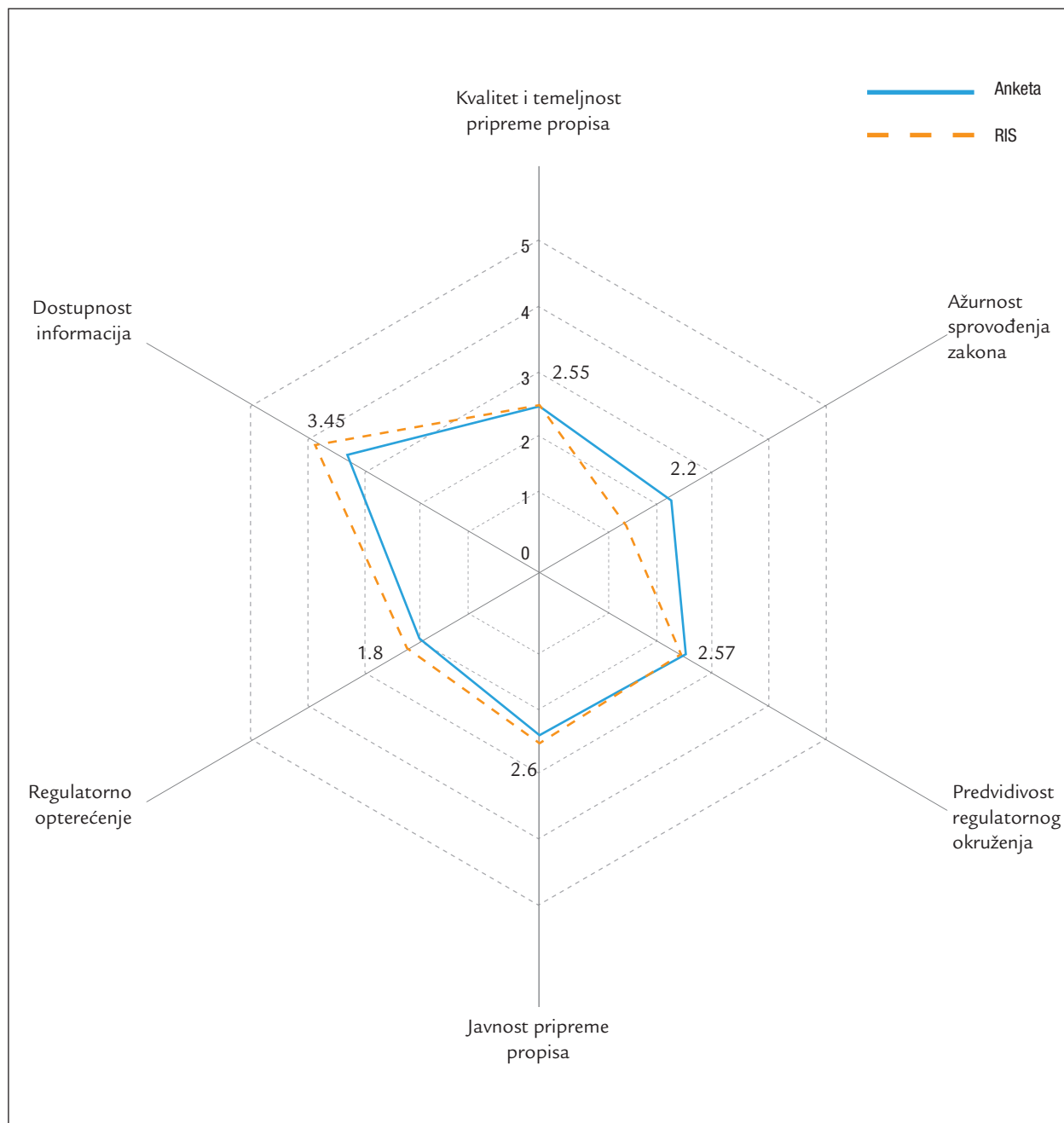
neki način predstavljaju dopunu Regulatornog indeksa Srbije. Time je omogućena analiza objektivnog stanja i percepcije privatnog sektora o regulatornom okruženju.

Na pitanje kako ocenjuju različite aspekte u vezi sa regulacijom, privrednici su se izjasnili na sledeći način:

Najpovoljnije ocenjena je dostupnost informacija o propisima na sajtovima državnih organa, dok je najviše nepovoljnih ocena ima brzna reagovanja na predloge privrede za ukidanje i pojednostavljanje administrativnih procedura. Kako bi izvršili poređenje sa NALED-ovim indeksom kvaliteta regulatornog okruženja, agregirali smo odgovore na sličan način kao prilikom formiranja Indeksa, a zatim smo NALED-ov Regulatorni Indeks Srbije uporedili sa prosečnom ocenom iz ankete.

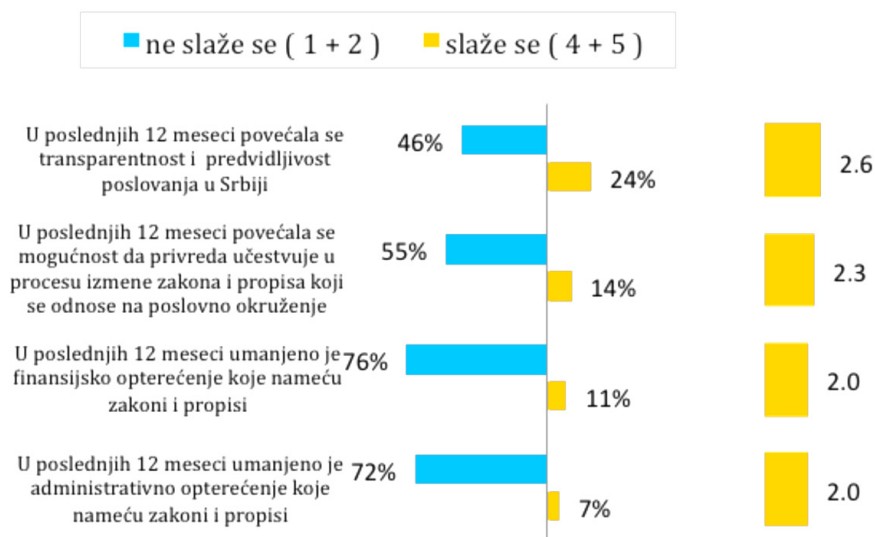

Poređenje rezultata RIS-a i stavova privrede

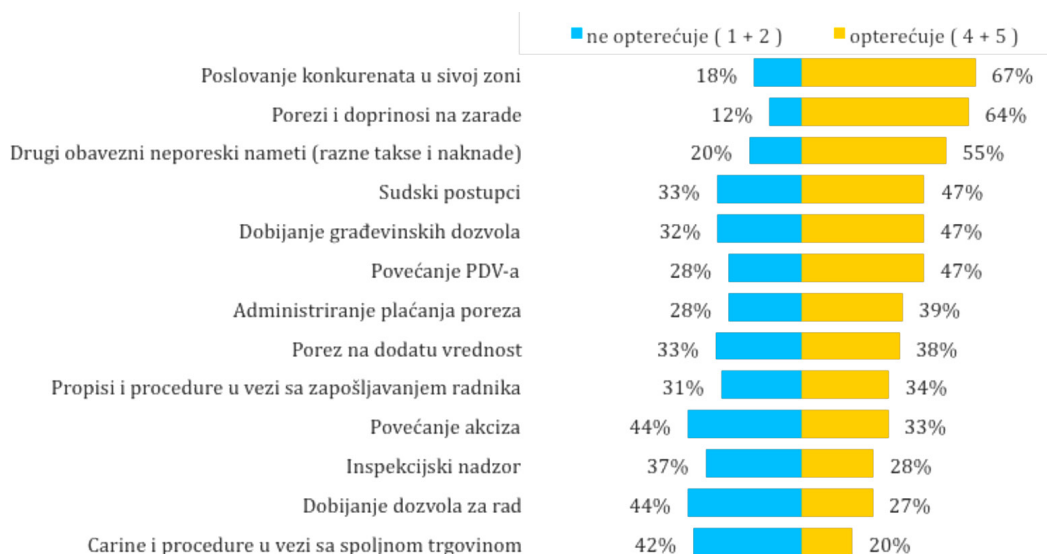
Možemo da uočimo podudaranje percepcije privrednika i NALED-ovog Regulatornog Indeksa Srbije, osim u pogledu ažurnosti sprovođenja zakona, odnosno donošenja podzakonskih akata u roku. Koeficijent korelacije je izuzetno visok i iznosi 87,5.

Zanimljivo je da preduzetnici većinu aspekata procenjuju nešto pozitivnije u poređenju sa preduzećima.

Predstavnici privrednih subjekata srednje veličine u proseku imaju negativnije ocene, u poređenju sa predstavnicima malih, a posebno velikih privrednih subjekata.

Na pitanje o činiocima koji predstavljaju opterećenje u poslovanju, privrednici su odgovorili da je to poslovanje konkurenata u svojoj zoni, a zatim porezi i doprinosi na zarade.

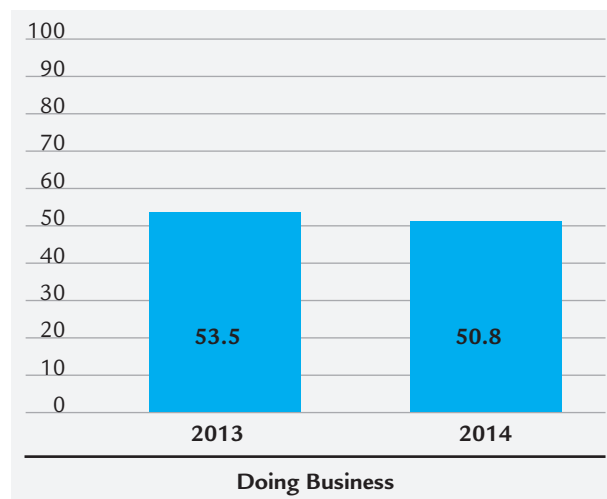
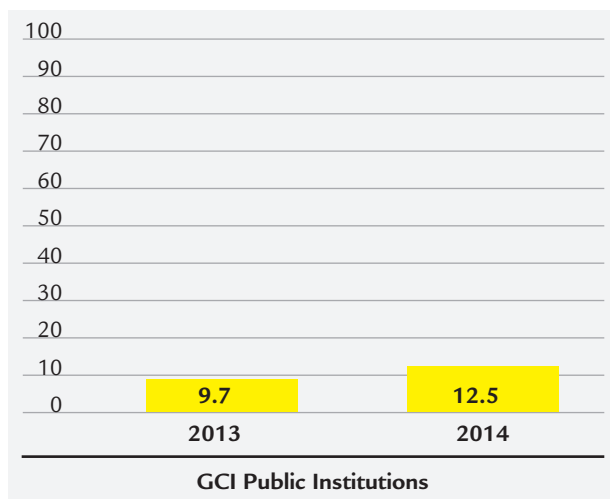
Na pitanje koje administrativne procedure najviše opterećuju poslovanje usled dugog trajanja privrednici su odgovorili sledeće:

Međunarodni indeks kvaliteta poslovnog okruženja u Srbiji

Analizom pozicije Srbije na međunarodnim listama konkurentnosti i poređenjem rezultata analize sa Regulatornim indeksom Srbije, dolazimo do komparativne ocene kvaliteta

regulatornog okruženja u Srbiji u odnosu na svet. Svođenjem prosečne ocene kvaliteta poslovnog okruženja u Srbiji iz Izveštaja o lakoći poslovanja Svetske banke (Doing Business

Report) i Globalnog indeksa konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma na percentilni rang, dobili smo sumarnu, međunarodnu ocenu kvaliteta poslovnog okruženja koja je uporediva sa RIS-om.

Doing Business meri kvalitet poslovnog okruženja koristeći standardizovane studije slučaja koji se odnose na (malo ili srednje) preduzeće koji posluje u glavnom gradu posmatrane države. Na osnovu prikupljenih podataka za svaku od studija slučaja formiraju se kvantitativni indikatori koji omogućavaju poređenje i rangiranje velikog broja zemalja. Doing Business obuhvata 10 indikatora koji mere lakoću obavljanja određenih administrativnih procedura odnosno njihove troškove (pokretanje poslovanja, registracija vlasništva, dobijanje građevinskih dozvola, izvršenje ugovora, obračun i plaćanje poreza, dobijanje priključka električne energije, obavljanje međunarodne trgovine, rešavanje nesolventnosti, dobijanje kredita, zaštita investitora). Na osnovu deset indikatora Republika Srbija je u 2014. godini zauzela 93 mesto od 189. zemalja. S obzirom na to da smo u prethodnoj godini zauzimali 86 poziciju od 185 zemalja vrednost ovog pokazatelja je neznatno lošija što se može videti i na grafiku.

Kada je reč o Globalnom indeksu konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma, za potrebe ovog izveštaja ograničili smo se samo na prvu komponentu GCI koja se odnosi na javne institucije, jer ova potkomponenta direktno meri regulatorno okruženje. Time smo izostavili ne samo komponente koje se odnose na makroekonomsku stabilnost, infrastrukturu, zdravlje, primarno i više obrazovanje, veličinu tržišta, tehnološki kapacitet, inovacije i sofisticiranost privrednih subjekata, već i neke komponente koje sadrže neke mere koje se odnose na specifična tržišta (radne snage, finansijsko tržište, itd.) Srbija je od 144 zemlje rangirana na 126 mestu. Treba napomenuti da je dobijeni indikator rezultat anketiranja privrednika (Executive Opinion survey), pa je u suštini reč o percepciji regulatornog okruženja.

Poređenjem kvaliteta regulatornog okruženja u očima sveta i Regulatornog Indeksa Srbije vidi se regulatorno okruženje u Srbiji. Ova dva indikatora predstavljaju treću komponentu prema kojoj će se pratiti promena kvaliteta regulatornog okruženja u Srbiji.

Regulatorni indeks za 2014. godinu ima isti trend i intenzitet promena poslovnog okruženja kao i u slučaju prosečne vrednosti indikatora Doing Business i WEF.

